

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ В УМОВАХ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СПИРТОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Розглянуто теоретичні аспекти застосування комп'ютерних технологій в управлінні витратами операційної діяльності

Ключові слова

Автоматизація, витрати операційної діяльності, менеджмент витрат, архівні центри збереження інформації.

Однією з найважливіших для підприємств спиртової промисловості в процесі поглиблення ринкової розбудови економіки України є проблема вдосконалення системи менеджменту витрат шляхом застосування інформаційних систем та комп'ютерних технологій в організації обліку.

Сучасний етап функціонування підприємств спиртової промисловості характеризується зростанням інформаційного навантаження на менеджерів усіх рівнів, що й зумовлює необхідність комплексної автоматизації управлінської діяльності на основі сучасних інформаційних технологій.

Автоматизація менеджменту витрат – це об'єктивний процес, основою якого є створення високоорганізованого середовища, яке має охоплювати та об'єднувати інформаційне, телекомунікаційне, програмне забезпечення, інформаційні технології, мережі, бази даних та інші засоби інформації, що дасть можливість на якісно новому рівні проводити повсякденну оперативну роботу та приймати науково обґрунтовані управлінські рішення.

Проблема автоматизації менеджменту витрат операційної діяльності є предметом дискусії протягом тривалого періоду часу. Серед науковців, які займаються даною проблематикою, слід відзначити В. Ф. Палія, Л. В. Нападовську, Ю. С. Цал-Цалка, Ф. Ф. Бутинця, С. В. Івахненко та ін.

Метою статті є висвітлення організаційних аспектів менеджменту витрат в умовах автоматизації на підприємствах спиртової промисловості, яка і визначає її завдання – з'ясувати теоретичні аспекти застосування комп'ютерних технологій в системі управління витратами операційної діяльності.

Для продуктивної роботи

менеджерів всіх рівнів ієрархії, перш за все, потрібно автоматизувати процес виробництва.

Автоматизація процесу виробництва сприяє підвищенню якості та зменшенню собівартості продукції. Вона вимагає чималих витрат сили, часу і грошей, але при вмілому підході, своєчасних і виважених рішеннях дозволяє домогтися значного економічного ефекту, а саме зменшення виробничих витрат.

Процес виробництва спирту та супутної продукції на окремих підприємствах досліджуваної галузі недостатньо автоматизований. Це породжує непродуктивне використання ручної праці та погіршує характеристики технологічного процесу.

Впровадивши автоматизацію виробництва, окрім згаданого, ми отримаємо можливість спостерігати, аналізувати та керувати параметрами технологічного процесу, що дозволить оперативно приймати певні управлінські рішення.

Автоматизація виробництва не вирішує всі проблеми щодо забезпечення менеджменту витрат потрібною інформацією.

Для вирішення даної проблеми необхідно впровадити ефективні бухгалтерські програми.

Сьогодні в Україні використовуються багато комп'ютерних програм з автоматизації бухгалтерського обліку. Серед всіх відомих слід відмітити наступні: «1С Бухгалтерія», «Парус», «Грозбі», «Галактика», «Текон», «Аккорд» та ін.

Дуже часто підприємства досліджуваної галузі використовують програми, розроблені на їх замовлення. Причиною цього є неврахування комп'ютерними програмами специфіки галузі, а також обмежені можливості при обліку витрат на виробництво.

Питання автоматизації обліку дуже часто висвітлюються в наукових роботах лише з точки зору спеціалістів інформаційних систем, які не здатні на високому професійному рівні охарактеризувати всю складність функцій бухгалтерського обліку, які має виконувати програма [1, с. 244]. Такі питання, як організація системи облікових номенклатур, формування складу бази даних, порядок збереження облікової інформації не завжди можуть кваліфіковано вирішуватись без участі спеціалістів обліку.

Впровадження автоматизації обліку дозволить створити інформаційну базу даних на підприємстві, яка відобразить стан об'єктів обліку та їх характерні параметри у предметній ділянці що розглядається.

Інформаційні бази даних включають весь комплекс статистичних показників, які характеризують господарську діяльність організації в цілому і окремих її підрозділів, а також фактологічний матеріал про всі чинники, які впливають на стан і тенденції розвитку організації. При формуванні бази даних вирішуються питання про систему збереження і оновлення даних, а також обґрунтовується необхідність ув'язки даних, їх взаємної узгодженості, можливість порівняння і зіставлення оцінок, що зберігаються в банку даних. Це має суттєве значення при об'єднанні первинних даних в укрупнені групи (файли) із своїми реквізитами. Бази даних неперервно оновлюються з врахуванням вимог основних користувачів банку даних.

Автоматизація обліку витрат дозволить вирішувати такі основні завдання:

- одержання оперативної інформації про залишки у виробництві, про виробничі витрати, нараховану заробітну плату та ін.;
- визначення й аналіз собівартості виробленої основної і попутної продукції і зіставлення показників з обліком накладних витрат;
- одержання звітів про залишки матеріалів на конкретну дату, про рух матеріалів за певний період, про вихід продукції з виробництва;
- групування, систематизація і перегрупування витрат для фінансового, управлінського та податкового обліку;
- визначення та систематизація відхилень від нормативних (планових) затрат;
- узагальнення даних про витрати за окремими виробничими підрозділами, стадіями виробництва, видами продукції і формування зведених даних про витрати;
- складання фактичних (звітних) калькуляцій;
- відображення витрат у системі синтетичних рахунків;
- "глибокий" аналітичний облік витрат.

Доцільно зазначити, що найбільший позитивний результат від впровадження автоматизації обліку витрат можна одержати лише за умови комплексної автоматизації облікових робіт на підприємстві.

Комплексна автоматизована обробка інформації забезпечує об'єднання в єдиний комплекс усіх технічних засобів обробки інформації з використанням найновішої технології, методології та різноманітних процедур щодо обробки інформації. Створення комплексної автоматизованої системи передбачає використання всього комплексу технічних засобів обробки інформації, перехід до єдиної системи обробки всіх видів інформації, що дасть можливість узагальнювати та аналізувати акумульовану інформацію у такому розрізі:

- вхідна інформація;

- нормативно-довідкова інформація;
- формування реєстрів аналітичного та синтетичного обліку;
- фінансова та податкова звітність;
- моделювання управлінських рішень.

Всією системою інформації повинен керувати спеціалізований апарат управління, який складається з наступних служб [3, с. 608]:

- обчислювального центру для обслуговування організації в цілому;
- центральної служби інформації;
- інформаційних систем у виробничих підрозділах, до складу яких входять відділи: обробки і аналізу інформації, обробки вхідної і вихідної документації, збереження і видачі інформаційних матеріалів, обслуговування обчислювальної техніки.

Іноді є доцільним створювати архівні центри збереження записів, в яких інформація зберігається на оптичних носіях великої ємності і може бути в найкоротший термін представлена по запиту через локальну обчислювальну мережу.

Окрім цього, автоматизація обліку сприятиме розвитку нових видів обліку, зокрема прогностичного, для визначення, вивчення та відображення господарських фактів, які можуть відбутися в результаті відхилень від встановлених, а також підвищить продуктивність праці бухгалтерів.

Доцільно зауважити, що належна організація облікових процесів є чи не найважливішою при управлінні підприємством, оскільки займається не тільки веденням бухгалтерських рахунків, а й здійснює планування та аналіз витрат, акумулює інформаційні потоки у єдину інформаційну базу, необхідну менеджерам для розроблення управлінських рішень.

Забезпечення функціонування таких процесів через автоматизацію робочих місць менеджерів, дозволить:

- децентралізувати обробку інформації на робочих місцях менеджерів;
- створити персональні бази даних відповідальних менеджерів;
- створити мережі;
- інтелектуалізувати робочі місця менеджерів.

Нормальної роботи бухгалтерії та підприємства в цілому можна досягти, коли необхідна інформація чи певний документ відшукується негайно. Сприятиме цьому запровадження електронного документообігу.

Однією з головних переваг електронного документообігу є те, що первинний документ передається з комп'ютера на комп'ютер в тому вигляді, в якому він був створений, а окремі відомості з такого документа можуть бути використані як вихідні, які використовуються в різних підрозділах або для різних завдань.

Для ефективності електронного документообігу необхідно також сформувати графік документообігу, який забезпечить своєчасне надходження потрібної інформації менеджерам та працівникам бухгалтерії. Затримка документів на будь-якому етапі їхнього проходження призведе до відставання реєстрації фактів господарського життя в обліку, що в свою чергу, призведе до неоперативного реагування на процес діяльності відповідальним менеджером.

Підсумовуючи відзначене вище слід констатувати, що підприємства спиртової промисловості, впровадивши автоматизацію менеджменту витрат, отримають можливість вирішити наступні проблеми:

- створити ефективні людино-комп'ютерні системи

-
- прийняття рішень на основі поточних даних;
 - створити реальну інформаційну основу для прийняття ефективних рішень шляхом забезпечення вчасного подання, достовірності та повноти інформації як про внутрішню діяльність, так і про зовнішні фактори, пов'язані з цією діяльністю;
 - проводити ненав'язливий контроль за діяльністю всіх ланок працівників сфери менеджменту, планування їх роботи та вчасної оцінки результатів;
 - спростити доступ до даних інформаційного поля, оскільки це не вимагає спеціальної перепідготовки керівного складу підприємства, з однієї сторони, та впорядкувати цей доступ і забезпечити захищеність даних з іншої;
 - підвищити продуктивність праці як за рахунок прискорення технологічного процесу, так і за рахунок швидкості та гнучкості переналадки на нові види виробів і нові режими операцій;
 - використовувати якісно кращі технології системного аналізу та проектувати оперативне управління на нижній та середній ланках управління виробництвом.

Література

1. Івахненко, С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту [Текст] : навч. посіб. / С. В. Івахненко. – 3-тє вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2006. – 350 с.
2. Бухгалтер, применяющий информационные технологии, добивается большого успеха [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.consulting.ru/main/soft/>.
3. Захожай, В. Б. Бухгалтерський облік у галузях економіки [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. Б. Захожай, М. Ф. Базась – К. : МАУП, 2005. — 968 с.